יום א', ד' בחשון תשס"ב (21 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע טוב!

היום, **ד' בחשון**, - לפני 301 שנה - בשנת תס"א(1700-5461), 3 ימים לאחר שהגיע לירושלים בראש קבוצה של עשרות חסידים, נפטר **ר' יהודה חסיד**. על-שמו, בית הכנסת "החורבה" שבעיר העתיקה. [תאריכון]

אחד מספיחיה המאוחרים של **תנועת השבתאות** בא לידי ביטוי בשנת 1700. קבוצה של 31 משפחות חכמים מאירופה, שכונו "חבורה קדושה", בראשותם של **ר' יהודה חסיד** וחיים מלאך, התארגנה כדי לעלות לירושלים ולצפות שם להתגלותו השניה של משיחם, שבתאי צבי, שנועדה להתרחש ב-1706. לפני העליה לארץ-ישראל, ערך ר' יהודה החסיד מסע של חזרה בתשובה בפולין, במורוויה ובהונגריה וסחף אחריו יהודים רבים. הוא נהג ללבוש בגדים לבנים ולבשר בדרשותיו על גאולת ישראל הקרובה.החבורה קבלה סיוע כספי מרבי שמואל אופנהימר, שהיה ספק יחיד לצבא האוסטרי ותמך במוסדות צדקה רבים. בין חסידיו של ר' יהודה החסיד היו תלמידי חכמים רבים, נשים, ילדים וזקנים. פטירתו הפתאומית ימים מספר לאחר שהגיעה החבורה לירושלים הביאה להתפזרות חסידיו. [ואלה תולדות... 2000]

על שבתאי צבי...

שבתאי צבי (1626-1676), משיח שקר, היה מחולל **התנועה המשיחית הגדולה ביותר בתולדות עם ישראל** ומייסד כת השבתאים. הוא נולד באיזמיר שבתורכיה. עוד בצעירותו האמין שהוא המשיח, אולם אחר-כך נטש את אמונתו זו. עם זאת, נידוהו חכמי איזמיר והוא נטרד מן העיר ונע ונד בקהילות תורכיה ובארצות אחרות. הוא עקר לירושלים וגר בה 3 שנים. אנשי ירושלים הכירוהו מקרוב ותהו על מעשיו ודרכיו. הוא נהג בחסידות ובפרישות. הוא ישב בתעניות והירבה לטהר עצמו כאחד מבעלי-הסוד, אלא מפרק לפרק עברה עליו רוח עיוועים. על אף מעשיו המשונים, חכמי ירושלים לא נידוהו ולא דחוהו מעדתם. ואדרבה, כעבור 3 השנים לשבתו עמהם שיגרוהו ראשי העדה בשליחות-מצווה לקהיר כדי לקבל נדבה לטובת הקהילה מאת איש עשיר שהיה רגיל לתמוך ביד רחבה בעניי עיר הקודש. בביתו של עשיר זה, שמע שבתאי צבי על איש מופלא שישב בעיר עזה ואמרו עליו כי נתגלו לו סודות גדולים בקבלה, ובכוח גילוייו ניתן לו לתקן כל נפש פגומה ולרפא כל חולה רוח. בדרכו חזרה לירושלים, סר שבתאי צבי לאיש זה, **נתן העזתי**, כדי לבקש ממנו תרופה לדיכאון שהיה פוקד אותו לפרקים. בהשפעתו של נתן העזתי הגיע לכלל וודאות שהוא אמנם המשיח וכי נתן הוא מְבַשְּׂרו. בהשפעתו של נתן, שהיה הרוח החיה של התנועה והכח האינטלקטואלי שבה, התפשט שֵׁמע התנועה בכל תפוצות ישראל. בשנת 1666 בא שבתאי צבי לקושטא לתבוע מאת הסולטאן שיכיר במשיחיותו. תחילה נאסר. בפגישה עם הסולטאן נשברה רוחו והתאסלם כדי להציל את נפשו. עתה התנערו הימנו רבים ממאמיניו. אולם נתן העזתי הוסיף וניסה להוכיח את אמיתות המשיחיות של שבתאי צבי גם לאחר שנתאסלם. על אף ששבתאי צבי, וגם נתן העזתי, נפטרו שנים לא רבות לאחר מכן, הזעזועים שגרמה התנועה המשיחית בקרב היהדות היו קשים. ואף כי מנהיגי הדור הצליחו לבצר מחדש את רוח האומה לאחר האכזבה הקשה שעברה עליה, השאירו זעזועים אלה עקבות עמוקים בתולדות העם.

[לקסיקון מן המסד ליהדות ולציונות]

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בנֵנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל